

Dyrkningsforsøg med Stammer af Vinter-Hvidkaal og Vinter-Rødkaal. 1938—1940.

Ved Edv. Christiansen.

366. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Forsøgene har haft til Formaal at udpege de Stammer, der under de givne Forhold har haft den største Dyrkningsværdi. I Beretningen er der gjort Rede for, hvilke Faktorer der, foruden Ydeevnen, er lagt til Grund for Vurderingen af Stammernes Dyrkningsværdi.

Beretningen er udarbejdet af Forstander *Edv. Christiansen*, medens Talmaterialet hovedsageligt er behandlet og sammenstillet af Assistent *Aksel Henriksen*.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Indhold.	Side
1. Indledning.....	440
2. Forsøgsarbejdet i Marken.....	442
3. Forsøgene ved de enkelte Stationer.....	443
4. Hvidkaalsstammerne.....	445
5. Rødkaalsstammerne.....	451
Oversigtstabeller.....	455

1. Indledning.

I Vinteren 1938 blev der af Statens Forsøgsvirksomhed udsendt Indbydelse til Deltagelse i Dyrkningsforsøg med sildige Stammer af Hvidkaal og Rødkaal. Det blev her stærkt betonet, at Adgangen til at deltage i de paagældende Forsøg fortrinsvis stod aaben for Stammer, der tidligere var afprøvet og anerkendte af »Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter«, eller af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Da det er ret begrænset, hvormange Stammer der i saa omfattende Forsøg kan skaffes Plads til, blev det nødvendigt at udskyde nogle af de tilmeldte Stammer, men det blev dog i Hovedsagen kun Stammer, der enten ikke var anerkendte ved Prøvedyrkningen, eller som i Henhold til de Oplysninger, der fulgte med Tilmeldelsen, rettere hørte til en Forsøgsserie med halvsildige Stammer.

Af Hvidkaal indgik 11 Stammer i Forsøgene, tilmeldt af 7 Stammeejere; af Rødkaal blev medtaget 12 Stammer fra 6 Stammeejere. Imidlertid er der i Løbet af Forsøgsperioden trukket 2 Hvidkaals- og 2 Rødkaalsstammer tilbage, saaledes at de her meddelte Forsøgsresultater omfatter 9 Hvidkaals- og 10 Rødkaalsstammer.

Med Hvidkaalsstammer har der tidligere været gennemført 2 Forsøgsserier og af Rødkaal 1. Deraf følger, at de Hvidkaalsstammer, som er anerkendte i de foreliggende Forsøg, faar Romertallet III og Rødkaalsstammerne Romertallet II vedføjet efter Stammebetegnelsen.

De 3 Aar, 1938—40, som Forsøgsperioden har strakt sig over, har haft varme Somre og 2 ualmindelig strenge Vintre. Ved alle 4 Stationer har Sommertemperaturen været over middel. I 1938 var Foraaret usædvanlig mildt og fugtigt. Det blev efterfulgt af en varm og solrig Sommer, et mildt og fugtigt Efteraar og en meget mild Vinter. I 1939 var Foraaret mere køligt med ret sparsom Nedbør, særlig ved Blangsted, Hornum og Spangsbjerg. Sommeren var meget varm og Efteraarets Temperatur laa for alle Stationers Vedkommende nær det normale. Hornum havde megen Nedbør i Sommermaanederne, medens de øvrige Stationer havde normal Nedbør gennem hele Vækstperioden. Vinteren begyndte ret sent, men blev meget langvarig og ualmindelig streng med en næsten uafbrudt Frostperiode og meget lave Temperaturer. Deraf fulgte naturligvis, at Foraaret i 1940 baade kom sent og blev meget køligt, medens Sommeren ligesom de to foregaaende Aar var varm. Ved Blangsted og Hornum var Sommeren mere tør end ved de to andre Stationer. Efteraaret blev meget regnfuldt især ved Hornum og Spangsbjerg. Den paafølgende Vinter var ligesom den foregaaende meget streng og langvarig.

Gennemgaaende har Foraarstemperaturen været højest ved Spangsbjerg, medens Virum har haft de varmeste Somre. Ved Hornum har Temperaturen oftest været lidt lavere end ved de øvrige Stationer.

2. Forsøgsarbejdet i Marken.

Forsøgene er udførte ved Blangsted, Hornum, Spangsbjerg og Virum og er anlagte efter følgende Plan: Der anvendtes 10 Fællesparceller à 24.5 m², og Plante- og Rækkeafstanden har været 70 cm. Frøet er saaet tidligst muligt, helst omkring Midten af Marts Maaned. Udplantningen er foretaget, saa snart Planterne var tjenlige dertil.

Hvor Efterplantning har været nødvendig, er den foretaget 8—10 Dage senere.

I Løbet af Vækstperioden er der foretaget Optegnelser over Vækst og Bladfarve samt Sygdomsangreb.

Forinden Optagningen blev begyndt, optaltes Bastarder og uudviklede Planter, og tillige gjordes Optegnelser over Bladenes Form og Farve, saaledes at der kom til at foreligge Tal for, hvor mange Planter inden for hver Stamme, der havde henholdsvis lang- eller kortstilkede Blade. Endvidere om Bladene var brede og korte eller mere langstrakte af Form.

En anden vigtig Karakter, der ligeledes bliver givet forinden Høstningen, er Optælling af, hvor mange Blade Hovedet lukker med. Det er af stor praktisk Betydning, dels for Udseendet og dels for Afpudsningen efter Opbevaringen, at saa faa Blade som muligt deltager i Lukningen. Ved Optællingen er Planterne grupperet efter, om de lukker med henholdsvis 2, 2—4 og over 4 Blade.

Vejningen før Nedkulingen er foretaget saaledes: I 2 Fællesparceller er bestemt Vægt af hele Plantemassen, for at faa et Udtryk for, hvor stor en Procentdel af det høstede Produkt, der er anvendeligt. I de øvrige Parceller er Hovederne afskaaret saaledes, at de løse Blade, som ikke laa tiltrykt Hovedet, blev siddende tilbage paa Stokken. Derefter deltes Hovederne i 2 Grupper: De brugbare og de uanvendelige. I den første Gruppe bestemtes Antallet af flade, runde, ovale, spidse og ballonformede, medens anden Gruppe deltes i løse, revnede og syge. Denne Udsortering i Typer har bl. a. Betydning som et af de Midler, der kan anvendes til en Sondring mellem iøvrigt nærtstaaende Stammer. I et Parcelhold er Planterne optaget med den fulde Stoklængde, hvorefter Hovederne blev afpudset og skaa-ret igennem paa langs, og Stokhøjden saavel i, som udenfor Hovedet maalt. Ligeledes blev Hovedets Højde og Bredde bestemt ved Maaling.

De brugelige Hoveder fra 8 Fællesparceller blev efter Af-

pudsning, passende Udluftning og Tørring i nogle Dage nedkulet i 4 Fælleskuler. Ved de 3 Stationer nedkuledes Kaalen i flade Kuler og ved Blangsted i Kaalhytter.

3. Forsøgene ved de enkelte Stationer.

Forsøgene er som allerede omtalt udført ved Blangsted, Hornum, Spangsbjerg og Virum 1938—1940. Da det meget hyppigt har været Tilfældet, at baade Hvidkaal og Rødkaal har været paa samme Areal og er baade gødet ens og saaet samtidig, kan en hel Del af det, der vedrører disse almindelige Dyrkningsforhold, omtales under eet, og de i efterfølgende Afsnit nævnte Datoer gælder da, hvor intet andet er anført, for begge Kaalforsøgene.

Blangsted: Har svær og tung Lerjord i stærk Kultur og Gødningskraft. De to første Aar var Forfrugten Straaafgrøder og i det sidste Rodfrugt. Der er aarligt til Forsøgene gødet med 800 kg Kalksalpeter, udstrøet ad 3 Gange. 600 kg Kaligødning og 2—400 kg Superfosfat. Udsæden af Frøet er alle tre Aar foretaget paa koldt, glasdækket Bed, kold Bænk, henholdsvis 16. Marts, 25. Marts og 17. April. I 1938 og 1939 blev Forsøgene tilplantet omkring Midten af Maj Maaned og i 1940 i Dagene omkring 1. Juni. Høstningen er i alle tre Aar udført i den sidste Uge af Oktober. I 1938 var enkelte Planter angrebet af Kaalfluelarver, og i det følgende Aar var der stærkere Angreb i saa godt som alle Parceller.

I alle tre Aar høstedes store Afgrøder og et godt og ensartet Forsøgsmateriale.

Hornum: Forsøgene er her udført paa god sandmuldet, stærkt kalkholdig Jord. Som Forfrugt anvendtes de to første Aar Vaarsæd og det sidste Aar Rodfrugt. Der er hvert Aar gødet med 600 kg Salpeter udstrøet ad 2 Gange, og i 1939 er endvidere tilført 30 t Staldgødning. Af Kaligødning tilførtes i Forsøgsaarene 330, 300 og 220 kg pr. ha, og af Superfosfat henholdsvis 200, 100 og 300 kg pr. ha. I 1938 blev Frøet saaet 28. Marts, men en Del af de fremspirede Planter ødelagdes af Frost den 4. Maj, hvorefter der blev saaet et nyt Hold. Disse Planter naaede, ligesom de først saaede, en god Udvikling i Sommerens Løb og syntes ikke at blive kendeligt bagefter det først saaede Hold. I 1939 fandt Udsæden Sted den 30. Marts, og det følgende Aar, da Foraaret kom meget sent, blev der saaet paa kold Bænk

den 12. April. Udplantningen paa Blivestedet er i alle Aarene foretaget i Tiden fra Midten af og til Slutningen af Maj Maaned. Forsøgene er høstede i Begyndelsen af November. I 1940 var der ret stærkt Angreb af Kaalfluelarver, hvorved en Del Planter gik til Grunde, og da det tillige var meget tørt i den Tid, lykkedes Efterplantningen ikke, hvilket foraarsagede, at Plantebestanden blev noget ujævn og hullet. Det gik særligt ud over Hvidkaalsforsøget, som af den Grund maatte udskydes.

De øvrige Forsøg var vellykkede og gav en jævn, middelstor Høst.

Ved Spangsbjerg er Forsøgene udført paa god, dybmuldet Sandjord. Forfrugten har været Vaarsæd og Kartofler, og der er gødet med 400 kg Kalksalpeter i de to første Aar og 700 i det sidste, desuden 3—400 kg Kaligødning og 300 kg Superfosfat pr. ha. Udsæden er foretaget paa Friland henholdsvis den 22. Marts, 8. Marts og i sidste Aar den 17. April.

De to første Aar er Udplantningen foretaget den 15. Maj, og det sidste Aar den 3. Juli.

Optagningen af Forsøgene er i alle tre Aar foretaget i de 10 første Dage af November Maaned. Grundet paa et stærkt Angreb af Kaalfluer og Tæger maatte Forsøget med Hvidkaal udskydes i 1939. De øvrige Forsøg saavel med Hvid- som Rødkaal gav et godt Udbytte og gode Forsøgsafgrøder.

Ved Virum laa Forsøgene det første Aar paa lejet Jord i Buddinge, medens de i de 2 følgende Aar laa paa Stationens egen Jord. Begge Steder er Jorden skørleret Muldjord. Som Gødning til Rødkaal er i 1938 tilført 600 kg Kalksalpeter, 600 kg Kali og 300 kg Superfosfat. I 1939 fik Hvidkaalen 300 kg Kalksalpeter, 400 kg Kaligødning og 300 kg Superfosfat, medens Rødkaalen fik Skrald og desuden 200 kg Kaligødning. I 1940 anvendtes 400 kg Kalksalpeter, 200 kg Kaligødning og 200 kg Superfosfat, alt pr. ha. I 1938 var Forfrugten Kartofler og i de to følgende Aar henholdsvis Kepaløg og gammel Græsmark. I 1938 var der et ret stærkt Angreb af Kaalfluelarver særligt i Hvidkaalen, hvor Plantebestanden blev saa ujævn og fuld af Spring, at Forsøget maatte udskydes. Frøet blev i 1938 saet i kold Bænk den 28. Marts og i de to følgende Aar paa Friland henholdsvis den 3. April og 9. April. Udplantningen er alle tre Aar foretaget i den sidste Uge af Maj. Optagningen af Forsøgene fandt Sted i første Del af November Maaned.

4. Hvidkaalsstammerne.

Gennem alle Aarene har man søgt at give en Karakteristik af de enkelte Stammer af saavel Hvid- som Rødkaal ved ude i Marken at optælle og beskrive Planterne, forinden Optagningen blev paabegyndt. I Tabellerne 2 og 3 er der saaledes i Tal givet Udtryk for saadanne Vækstejendommeligheder, som kan udtrykkes paa den Maade. Af Tabel 2 fremgaar, hvorledes de enkelte Stammer har været med Hensyn til fejlslagne Planter, saasom uudviklede, flergrenede, revnede og syge samt løse Hoveder. Der har, som Tallene viser, ikke været stor Forskel at spore fra Stamme til Stamme. Gennemgaaende ligger Procenten af brugbare Hoveder omkring 83. Højest ligger i denne Henseende Nr. 2 med 87 pCt. og lavest Nr. 10 med 78 pCt. brugelige Hoveder. I ingen af Stammerne er iagttaget Iblanding af Krydsninger.

Med Undtagelse af Stamme Nr. 5 og 10, der har forholdsvis faa langstilkede Blade, har de øvrige Stammer i den Henseende været meget nær ens. Bladfarven har ikke varieret meget, hvilket ligeledes fremgaar af Tabel 2. Hos alle Stammer har lidt over Halvdelen af Planterne faaet Betegnelsen grøn Bladfarve, medens Antallet af henholdsvis lysegrønne og mørkegrønne har varieret noget mere fra Stamme til Stamme. De to mest mørkebladede Stammer er Nr. 10 og Nr. 1. Stamme Nr. 5 er meget lavstokket, medens Nr. 6 saa udpræget er den mest højstokkede.

Tabel 3 giver Oplysning om Hovedets Form, Lukning, Højde og Bredde. Ligeledes er maalt, hvor højt Stokken gaar op i Hovedet. De tre sidste Kolonner i Tabellen viser Gennemsnitsvægten af afpuksede Hoveder ved Optagningen om Efteraaret og efter Opbevaring til henholdsvis Februar og sidst i Marts. Tallene viser tydeligt, at Svindprocenten pr. Hoved er mindst i de mest holdbare Stammer, hvor der ofte kun behøver at fjernes nogle faa Blade, naar der i de mindre holdbare skal afblades et eller to Lag, forinden Hovederne er fri for Raadpletter og anden Beskadigelse. Stammerne Nr. 5 og 10 har meget godt lukkede Hoveder, idet over en Trediedel af dem lukker med 2 Blade og kun ca. 10 pCt. af Planterne med over 4 Blade. Nr. 6 og 4 har udpræget højrunde Hoveder, medens Nr. 5 er fladrund.

I Tabel 4 og 5 findes en Oversigt over Udbyttet ved Efteraarsoptagningen, og hvor stor Svindprocenten har været under Opbevaringen. Naar Kaalen opbevares til sidst i Januar, udgør

Svindet i Vægt 23 til 33 pCt., og ved Optagning sidst i Marts er Svindet steget til ca. 40 pCt.

Den nedkulede Kaal blev udtaget af Kulerne ad 2 Gange, første Gang omkring 1. Februar og sidste Gang ca. 15. Marts. I de to sidste Forsøgsaar har det af Hensyn til den strenge og vedholdende Frost været nødvendigt at indrette Optagningen noget efter Vejrforholdene, men det er tilstræbt at faa Optagningen udført saa nær som muligt ved de fastlagte Datoer. Under Opbevaringen er Kulerne tilset med Hensyn til Dækkemateriale, saaledes at Dækningen blev øget i tiltagende Frost og atter afdækket ved indtrædende Tøvejr. Det er tilstræbt at holde Temperaturen saa nær ved Nulpunktet som muligt. Under Opbevaringen blev Temperaturen i Kulerne aflæst ca. 1 Gang ugentligt.

Temperaturen maales i den nedkulede Kaal. Spangshjerg 1940.

Ved Optagningen blev Hovederne vejjet baade før og efter Afpudsningen og Svindprocenten bestemt. Der blev taget meget Hensyn til, hvor meget de enkelte Hoveder maatte afpudses for at gælde som en god Handelsvare. Stærkt afpudsede Hoveder, saadanne, hvor der maa fjernes mange af Yderbladene, faar oftest et blegt og daarligt Udseende, ligesom de ved efterfølgende Forsendelse lettere beskadiges ved Stød og Tryk end dem, der efter Afpudsningen har beholdt de yderste, tildels grønne og stærke Blade.

Naar der blev anvendt flade Kuler, var det under Hensyn-tagen til, at tidligere Forsøg med Opbevaring af Vinter-Ivid-kaal viste, at Svindprocenten var væsentlig lavere i flade end i spidse Kuler. Se 281. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, Tidsskrift for Planteavl, 40. Bd., Side 570.

Som det fremgaar af Tabellerne 2 og 3 over Hovedform, Lukning og Størrelse, samt Tabel 4, der giver Oplysning om Plantebestanden, er der i det væsentlige givet en Beskrivelse af Stammerne. Det vil heraf ses, at med Hensyn til Hovedform, Lukning og Stokhøjde, baade i Hovedet og fra Jorden til Hovedet, ligger flere af Stammerne hinanden saa nær, at en nærmere Omtale af disse Forhold kun vil føre til Gentagelser. Det samme gælder de Iagttagelser over Ribbernes Størrelse og Blad-lejringen, der er gjort paa gennemskaarne Hoveder.

I de efterfølgende Tabeller 5 og 6 er foretaget en Opgørelse, der viser, hvor stor en Procentdel af de nedkulede Hoveder, der var anvendelige efter Optagningen. Dernæst er Kaalen sorteret i 1. og 2. Sortering efter Udseende og Kvalitet. Endvidere er de Hoveder, som kunde gaa i 1. Sortering, atter delt i to Grupper, store og middelstore.

Ved sidste Optagning kommer, som naturligt er, Forskellen i Stammernes Holdbarhed frem. Dette ses bl. a. af Talkolonnen, der angiver Kaal af første Kvalitet; efter disse Tal bliver det naturligt at sætte Grænsen mellem anerkendte Stammer og ikke anerkendte Stammer mellem Nr. 6 og 3.

Stammerne Nr. 2, 11, 8 og 1 ligner hinanden saa meget, at der ud fra de foretagne Maalinger og Tællinger ikke kan drages nogen Skillelinie mellem dem. Tilbage bliver saaledes kun de smaa Nuancer, som kan erkendes, naar Planterne staar paa Voksestedet Side om Side. Disse 4 Stammer har gennem-gaaende runde til højrunde Hoveder. Omkring 50 pCt. af Hovederne er runde og ca. 30 pCt. højrunde eller ballonformede, medens 15 pCt. er lidt bredere end høje. Lukningen af Hove-

derne viser ligeledes samme ensartede Tal. Stamme Nr. 1 er lidt mørkere i Bladfarve end de øvrige, ligesom den ogsaa har lidt lavere Stok.

Stammerne Nr. 6 og 4 ligner hinanden meget i Hovedform, idet de begge har udpræget mange højrunde Hoveder og mange, som lukker med kun 2 Blade, ligesom de ogsaa er mere højstokkede end de øvrige Stammer. Bladlejringen hos disse to Stammer er ogsaa i Hovedsagen ens, Ribberne sidder langt fra hinanden, hvilket medfører, at der fremkommer Hulrum nederst i Hovedet, medens til Gengæld Bladene ligger meget tæt og fast over hinanden i Hovedets øverste Del.

Stamme 3 har megen Lighed med de fire førstnævnte baade i Hovedform og Farve, men er noget mindre.

Nr. 5 adskiller sig skarpt fra de øvrige med Hensyn til Hovedform, idet den er fladrund til rund med meget fin Lukning og lille Stok i Hovedet. Den er for lidt holdbar, men ensartet i Præg og Udseende.

Nr. 10. Denne Stamme er forholdsvis mørk i Bladfarven og gennemgaaende med runde til fladrunde Hoveder med ensartet Præg og god Holdbarhed, men giver kun et lille Udbytte.

Udbyttetallene for de enkelte Stationer og Aar findes i Tabel 7. Tallene angiver kg høstede, brugelige Hoveder pr. ha for de enkelte Aar og i Gennemsnit for alle 3 Aar. For at gøre Oversigten over de enkelte Stammer lettere, er Udbyttetallene i den følgende Tabel (Tabel 8) omregnet til Forholdstal. Stammerne er her som i de øvrige Tabeller opført i Rækkefølge efter Udbyttets Størrelse ved den sidste Optagning af Overvintringskulerne, altsaa Optagningen sidst i Marts, idet der gaas ud fra, at det er disse Udbyttetotal, der er af størst Betydning ved Bedømmelse af de holdbare Kaalstammer.

Tabellerne er delte i tre Afsnit: Efteraarsoptagningen, Optagningen af Kule sidst i Januar og Optagningen sidst i Marts. Udbyttetallene ved Optagningen om Efteraaret siger noget om de enkelte Stammers Ydeevne, men siger derimod intet om Holdbarheden.

Det er det almindeligste baade i Gartnerier og i det private Havebrug, at de sildige Hovedkaal først anvendes, naar de mindre holdbare Efteraarskaal er opbrugt, og derfor har Udbyttet om Efteraaret ikke saa stor Betydning for Bedømmelse af Stammernes Værdi som Udbyttetallene fra Januar- og Martsoptagningen. Af Tabellen vil det ogsaa ses, at f. Eks. Stamme Nr. 5, der ved Optagningen om Efteraaret har givet det næststørste

Udbytte af alle Stammerne, rykker ned som Nr. 6 ved Januar-optagningen, og ved sidste Optagning staar den, sit store Udbytte til Trods, som den næstlaveste af samtlige Stammer.

Da det særlig drejer sig om en Afprøvning af Holdbarheden, maa deraf naturligt følge, at det maa blive Opvejuings-tallene fra Overvintringskulerne, som især maa lægges til Grund for Stammernes Dyrkningsværldi.

Det Materiale, som Holdbarheden er maalt paa, er ret stort, idet der alt ialt har været nedkulet 8—10000 kg brugelige Hoveder fra 8 Fællesparceller.

Ved de Stationer, hvor Kaalen er opbevaret i Kuler, er disse lagt i 1 eller 2 Rækker under ensartede Læ- og Fugtighedsforhold, ligesom der ogsaa var draget Omsorg for, at Regn- og Smeltevand kunde ledes bort fra Kulerne. Jordvoldene langs Kulernes Sider blev gjort saa brede, at Frostene ikke kunde trænge ind til Kaalen fra Siderne. I de to sidste meget strenge Vintre blev det nødvendigt i den værste Kuldeperiode at efterdække med et Lag halmet Gødning, som atter blev fjernet, da Frostene aftog. Temperaturen i Kulerne maalt ved Termometre, som var nedsænket i Jernrør, der naaede ned til Kulens Midte. Jernrørene forsynedes med en kræmmerhusformet Blikhat, der skærmede mod Regnvandets Nedtrængen i Rørene. Selve Kulerne var udgravet i et Spadestiks Dybde og 1 m Bredde. Kaalen blev først lagt i Kulerne efter at have ligget nogle Dage i Hobe paa Marken til Tørring. Under dette Arbejde blev det nøje paaset, at Kaalen ikke blev udsat for Beskadigelser, som kan fremkomme ved, at de kastes op i Vognen eller lignende. Ved Af- og Paalæsningen blev Kaalen langet fra Haand til Haand, hvorved Stød- og Trykpletter paa Hovederne undgaas.

Ved Anerkendelse af saavel Hvid- som Rødkaalsstammerne er der taget Hensyn baade til Mængde og Kvalitet af de opbevarede Kaal. Hovedparten af de Kaal, som opbevares til henimod Foraaret, er beregnet paa Torve- eller Auktionssalg, og det er derfor af meget stor Betydning, at saa stor en Del af Kaalen som muligt kan gaa i første Sortering, idet Prisforskellen paa de 2 Sorteringer er ret betydelig. Ud fra den Betragtning, at baade Mængden og Kvaliteten maa være medbestemmende, er Skillelinien mellem de anerkendte og ikke anerkendte Stammer draget, og der vil herefter blive anerkendt 5 Hvidkaals- og 3 Rødkaalsstammer, som alle har vist sig velegnede til sildig Brug.

De anerkendte Hvidkaalsstammer.

Lb.-Nr. 2. Amager, høj, Fuglgaard III. Ejer: *P. J. Pedersen*, Struer. Stammen har været i Ejerens Besiddelse siden Efteraaret 1921. Familieavl anvendes, og der udvælges stadigt efter det største Udbytte ved Foraarsoptagningen. Til Stamfrø udtages aarligt ca. 175 af de mest typiske Hoveder i en Kaalmark paa ca. 1 ha. Handelsfrø avles mest paa halvt udvoksede Hoveder. Det er en meget yderig Stamme, som har givet stort Udbytte baade ved Efteraarsoptagningen og efter Opbevaring. Hovederne er velformede, runde til ballonformede samt faste og holdbare. Bladfarve grøn til lysegrøn, og Stokhøjde ca. 24 cm. Ved Optagningen fra Kule var Farve og Udseende godt, og en betydelig Del af Hovederne kunde gaa i 1. Sortering. Det er en meget yderig og holdbar Kaal af stor Handelsværdi til sildig Brug.

Lb.-Nr. 11. Amager Stenhoved, Ndr. Munkegaard III. Ejer: *J. E. Ohlsens Enke*, København. Denne Stamme har været i Firmaets Eje siden 1929. Nedstammer oprindeligt fra et Kaalhoved, der købtes af en Gartner ved København i 1929. Familieavl er gennemført i 3 Generationer. Til saavel Elite- som Stamfrøavl udsøges de bedste og mest typefaste Hoveder. Handelsfrøet avles paa fuldt udviklede, nedpløjede Hoveder. Bladfarven grøn til kraftig grøn og Stokhøjden ca. 24 cm. Hovedformen rund til ballonformet, faste, store og ensartede Hoveder. Det er en meget yderig Stamme, der har givet et stort Udbytte om Efteraaret og ved Optagningen fra Kule. Det er en meget holdbar Kaal af stor Handelsværdi til sildig Brug.

Lb.-Nr. 8. Holdbar Amager, Vesterbo III. Ejer: *Carl Nielsen*, Aarhus. Stammen har været i Firmaets Eje siden 1921. Familieavl er ikke gennemført i de senere Aar. Til Stamfrøavl udtages de mest typiske og bedst udviklede Hoveder. Handelsfrøet avles efter fuldt udviklede og sortererede Hoveder, som udplantes om Efteraaret. Bladfarven er grøn til lysegrøn og Stokhøjden ca. 24 cm. Hovederne er runde til ballonformede og af god og ensartet Type. Det er en yderig og holdbar Kaal af stor Handelsværdi til Nedkuling og sildig Brug.

Lb.-Nr. 1. Amager, høj Toftø III. Ejer: *Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning*, Roskilde. Nedstammer fra Amager Vinter, Torpet II og har været i Ejerens Besiddelse siden 1930. Familieavl er

gennemført i 3 Generationer. Eliteplanter udvælges indenfor de bedste Familier, hvor særligt tages Hensyn til Form, Farve og Lukning. Til Stamfrøavl anvendes ca. 5—6 pCt. af de udviklede Hoveder efter Frasortering af de utypiske Individuer. Bladfarven er grøn til mørkegrøn. Stokhøjde ca. 23 cm. Hovederne er runde til ballonformede, faste og af ensartet Præg. Det er en yderig og holdbar Kaatype af stor Handelsværdi til sildig Brug.

Lb.-Nr. 6. Amager Vinter, Torpet III. Ejer: *A. Hansens Frøhandel*, Kastrup. Det er en gammel Amagerstamme, som har været i Firmaets Eje siden 1918. Der benyttes til Stadighed Familieavl og ved Eliteavl anvendes til Dels Isoleringsprincippet. Til Avl af Handelsfrø benyttes udelukkende store, godt udviklede Hoveder. Bladfarven lidt lysere end hos de foregaaende, Stokhøjden er ca. 28 cm. Hovederne er middelstore, faste og ballonformede, velformede og godt lukkede. Det er en yderig Stamme, der er af stor Handelsværdi til den sildige Forsyning med Kaal.

De ikke anerkendte Hvidkaalsstammer.

Lb.-Nr.3. Det er en yderig, men knapt saa holdbar Kaal, der staar noget tilbage for de anerkendte Stammer med Hensyn til Kvaliteten af de opbevarede Hoveder.

Lb.-Nr.4. Det er en holdbar Kaal af god Form og Lukning, men dens Ydeevne har været for lille.

Lb.-Nr.5. Denne Stamme har ved Optagningen om Efteraaret givet et meget stort Udbytte af ensartede, typiske og velformede Hoveder og maa anses for at være en god Kaal, naar den anvendes om Efteraaret og først paa Vinteren, men til Opbevaring er dens Holdbarhed for ringe.

Lb.-Nr.10. Det er en ensartet Kaal, baade med Hensyn til Form og Lukning af Hovederne samt af god Holdbarhed, men dens Ydeevne har i Forsøgene været meget lille.

5. Rødkaalsstammerne.

Som omtalt under den Redegørelse, der er givet vedrørende Hvidkaalsstammerne, har Fremgangsmaaden ved Forsøgsarbejdets Udførelse i det hele taget været saa ens, at der næppe er Grund til at gentage det her, da saavel Høstningen som Ned-

kulingen er foretaget paa samme Tid og Maade som beskrevet under Omtalen af Hvidkaal. Tabelmaterialet er ligeledes udarbejdet efter samme Principper som ved Hvidkaalsforsøgene og Stammerne er opstillet efter Udbytte ved sidste Optagning. Men medens Hvidkaalens Bladfarve var lysegrøn, grøn og mørkegrøn, er Farven her angivet som rødgrøn, rød og blaarød. Tabellerne 10 og 11 giver Oplysning om Plantebestanden og de brugelige Hoveders Form, Lukning og Størrelse. Efter Bladens Form og Stilkklængde kan Stammerne til Dels inddeles i tre Grupper, hvoraf Nr. 10, 5, 3 og 4 er udpræget langstilkede og højstokkede; Nr. 11, 2 og 6 har omtrent lige mange Planter med henholdsvis lang- og kortstilkede Blade og er lidt lavere; de tre Stammer Nr. 7, 12 og 1, der staar lavest i baade Udbytte og Holdbarhed, har meget kortstilkede Blade og er tillige lavstokkede. De højstokkede Stammer har været baade de mest yderige og tillige de mest holdbare af de prøvede Stammer.

Sammenholdes Udbyttetallene for de 3 Optagninger, viser det sig her i højere Grad end for Hvidkaal, at Stammerne indtager omtrent samme Rækkefølge ved alle tre Optagninger, saaledes at de mest ydende tillige har været de mest holdbare. Der gør sig dog det Forhold gældende, at Forskellen paa de bedste og de mindst ydende Stammer er stigende fra Efteraaret til sidste Optagning. Ved Efteraarsoptagningen er Forskellen udtrykt i Forholdstal fra 112 til 70 og ved henholdsvis første og anden Optagning 121—59 og 137—51.

Desto mere forædlede og forskellige Stammerne efterhaanden bliver, baade med Hensyn til Udviklingstrin og Holdbarhed m. m., desto vigtigere bliver det ogsaa at vælge de Typer, som passer til det paagældende Formaal. Et Eksempel i saa Henseende er Nr. 11 og 6; begge disse Stammer giver et stort Udbytte, naar de anvendes om Efteraaret eller først paa Vinteren, men klarer sig derimod kun middelmaadigt naar de hænges til sildig Brug.

Tabel 11 giver Oplysning om Hovedernes Form og Lukning m. m. En nøje Gennemgang af disse Tal afspejler de Vækstejendommeligheder, som knytter sig til de enkelte Stammer. Saaledes ses det, at Nr. 3 og 12 har en udpræget god Lukning af Hovederne, idet 40 pCt. lukkes med kun to Blade. Nr. 10 skiller sig ud fra de andre ved at have 22 pCt. ballonformede Hoveder, medens Nr. 7 har næsten ene runde Hoveder.

Tabellerne 12 og 14 angiver, hvordan Holdbarheden har været under Opbevaringen. Ved Optagningen er der tillige lagt

Vægt paa at sortere og klassificere Hovederne, ligesom de ogsaa er inddelt i Grupper efter Vægt. De store koster gennemgaaende mere pr. kg end de middelstore og smaa. Naar Hovedvægten lægges paa Udbyttetallene ved sidste Optagning, og der tages Hensyn til baade Mængde og Kvalitet, falder det naturligt at sætte Skellet mellem anerkendte og ikke anerkendte Stammer mellem Stammerne Nr. 3 og 4, saaledes at Nr. 10, 5 og 3 anerkendes som særdeles yderige og holdbare Vinterrødkaal.

De anerkendte Rødkaalsstammer.

Lb.-Nr. 10. Amager holdbar Vinter, Ndr. Munkegaard II. Ejer: *J. E. Ohlsens Enke*, København. Stammen er købt hos Handeltgartner *Axel Hansen*, Vangede, i 1923. Der er ikke anvendt Familieavl, og Udvalget foregaar paa følgende Maade: Paa ca. $\frac{1}{8}$ ha udvælges ca. 300 Hoveder, hvoraf ca. 15 benyttes til Elitefrøavl. Stamfrøavl foregaar paa Resten af de ovennævnte Hoveder. Brugsfrøet avles paa fuldt udviklede Hoveder, efter at de utypiske er fjernede fra Marken. Bladene er langstilkede og nuancerer i Farve fra rødgrøn over rød til blaarød. Stokken er høj, godt 22 cm. Hovederne er runde, til Dels ovale eller ballonformede, meget faste og af god Farve samt holdbare. Det er en meget yderig og holdbar Rødkaal af stor Handelsværdi til sildig Brug.

Lb.-Nr. 5. A. Hansens Vinter-Rødkaal, Tagenshus II. Ejer: *A. Hansens Frøhandel*, Kastrup. Det er en gammel Amagerkaal, som har været i Firmaets Eje siden 1915. Der gennemføres til Stadighed Familieavl, og ved Eliteavl anvendes delvis Isolering. Stamfrøet avles paa store, udsøgte Hoveder, ligesom Handelsfrøet ogsaa avles paa fuldt udviklede Hoveder. Bladene er langstilkede, rødgrønne til blaarøde, Stokhøjde knapt 22 cm. Hovederne er faste med tæt Bladlejring, runde til ballonformede og godt farvede. Stammen er meget yderig og holdbar og er af stor Handelsværdi til sildig Brug.

Lb.-Nr. 3. Holdbar Vinter-Rødkaal, Hunderup II. Ejer: *A/S L. Dæhnfeldt*, Odense: Frøet, der danner Grundlaget for Stammen, indkøbtes i 1932 i Holland. Der er anvendt Familieavl i 3 Generationer. Eliteplanter udvælges af de mest typefaste Hoveder indenfor de bedste Familier. Udvalget foretages i April, og der anvendes kun Hoveder, der har holdt sig helt friske Vintren igennem. Bladene er som hos foregaaende langstilkede og

varierer mellem rødgrøn til rød og blaarød. Stokken er lidt kortere end hos de to foregaaende, ca. 19 cm. Hovederne er meget velformede, runde til ovale og med meget god Lukning. Det er en yderig, holdbar og velformet Kaal af stor Handelsværdi til sildig Brug.

De ikke anerkendte Rødkaalsstammer.

Lb.-Nr. 4. Det er en ret yderig Kaal, som i Udbytte staar nærmest de anerkendte Stammer, men den staar en Del tilbage for disse i Kvalitet.

Lb.-Nr. 11. Er ligeledes en yderig Stamme, men med for ringe Holdbarhed til at komme i Betragtning som sildig Kaal.

Lb.-Nr. 2. Denne Stamme har ved Efteraarsoptagningen været meget yderig og maa anses for at være en god Kaal til tidligere Brug, men dens Holdbarhed er for ringe til senere Anvendelse.

Lb.-Nr. 6. Denne Stamme har ligeledes givet et stort Udbytte ved Efteraarsoptagningen, men den er ikke holdbar nok til sildig Brug.

Lb.-Nr. 7. Ydeevne og Holdbarheden har i Forsøgene været lille.

Lb.-Nr. 12. Saavel Ydeevne som Holdbarhed har hos denne Stamme været meget lille.

Lb.-Nr. 1. Baade Ydeevne og Holdbarheden har været meget lille.

Efter de foreliggende Resultater kan Rødkaalsstammerne deles i 3 Grupper: Meget yderige og holdbare Kaal, de anerkendte Stammer; middelgode Stammer, som har givet et stort Udbytte om Efteraaret, men som staar tilbage for de anerkendte Stammer i Holdbarhed; og dernæst de Stammer, der baade har givet et lille Udbytte og tillige har været af meget ringe Holdbarhed.

Tabel 1. Temperatur- og Nedbørsforhold 1938—40.

	Temperatur i C°				Antal Frostdage			Nedbør i mm			
	1938 —39	1939 —40	1940 —41	Nor- mal	1938 —39	1939 —40	1940 —41	1938 —39	1939 —40	1940 —41	Nor- mal
Blangsted:											
Foraar	7.9	6.6	5.4	6.3	17	29	37	107	81	106	127
Sommer	15.9	16.7	15.6	15.1	—	—	—	185	206	158	181
Efteraar	10.5	8.4	8.1	8.1	1	18	12	184	146	200	169
Vinter	2.1	÷3.9	÷2.9	0.7	45	77	79	139	62	88	143
Hornum:											
Foraar	7.4	6.4	4.9	5.4	16	30	42	168	73	113	113
Sommer	15.4	15.9	15.4	14.4	—	—	—	240	267	143	196
Efteraar	9.7	7.6	7.5	7.5	5	18	13	344	175	245	163
Vinter	1.5	÷4.0	÷4.0	0.1	47	75	81	202	92	112	119
Spangsbjerg:											
Foraar	7.5	6.9	5.8	6.1	12	27	33	107	74	179	107
Sommer	15.8	16.7	15.5	14.8	—	—	—	263	238	222	211
Efteraar	10.9	8.6	8.4	8.6	4	9	12	379	211	359	257
Vinter	2.0	÷3.3	÷2.6	1.0	49	77	75	196	125	150	150
Virum:											
Foraar	7.8	6.5	5.0	5.9	16	26	37	114	103	178	118
Sommer	16.4	17.4	16.1	15.4	—	—	—	152	161	198	197
Efteraar	10.7	8.5	7.8	7.9	—	14	12	146	133	170	156
Vinter	1.9	÷4.0	÷3.2	÷0.1	41	77	78	167	116	107	122

Tabel 2. Hvidkaal. Oplysninger om Plantebestanden.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb. Nr.	pCt. af samlet Planteantal												Stok- højde cm
	Planter			med Hoveder				m. Blade		med Farve			
	Krydsninger	uudviklede	flegrenede	revnede	syge	løse	fejlfri	langstilkede	kortstilkede	lysegrøn	grøn	mørkegrøn	
2	—	3	1	3	5	1	87	38	62	32	53	15	23.7
11	—	7	1	2	8	2	80	32	68	28	58	14	24.1
8	—	6	1	4	4	2	83	37	63	32	53	15	24.0
1	—	3	1	4	10	1	81	32	68	14	59	27	22.7
6	—	6	1	3	5	2	83	35	65	22	59	19	28.3
3	—	5	—	4	8	1	82	32	68	22	53	25	23.5
4	—	7	1	2	3	2	85	35	65	22	64	14	26.4
5	—	4	1	4	7	1	83	7	93	39	51	10	13.9
10	—	7	1	3	9	2	78	25	75	16	51	33	21.5

Tabel 3. Hvidkaal.
Hovedernes Form, Lukning og Størrelse.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	Brugelige Hoveder i pCt. af Antallet									Hovedet		Stokhøjde i Hovedet i pCt. af Hovedets Højde	Vægt i kg af afpudset Hoved ved		
	med Form					med Lukning				Højde cm	Bredde cm		Efteraars-optagning	1. Optagning fra Kule	2. Optagning fra Kule
	flade	runde	ovale	spidse	ballonformede	2 Blade	4 Blade	over 4 Blade							
2	16	54	1	2	27	22	59	19	18.1	20.4	62	3.31	2.62	2.26	
11	18	47	1	4	30	23	57	20	18.5	21.1	62	3.45	2.63	2.45	
8	12	45	4	3	36	23	59	18	18.1	20.4	64	3.10	2.33	2.11	
1	15	49	—	5	31	22	59	19	18.0	20.0	62	3.09	2.39	2.13	
6	6	31	3	3	57	25	58	17	18.1	19.3	65	3.04	2.31	2.03	
3	18	46	1	4	31	21	57	22	17.5	20.1	61	2.99	2.28	2.02	
4	7	37	3	3	50	27	59	14	17.9	18.8	64	2.77	2.12	1.87	
5	76	23	—	1	—	39	51	10	15.9	21.5	43	3.29	2.36	1.95	
10	22	61	1	3	13	38	49	13	15.5	18.2	57	2.51	1.90	1.68	

Tabel 4. Hvidkaal. Udbytte ved Efteraarsoptagning.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	pr. ha							Forholdstal for brugelige Hoveder
	Antal 100 Planter	Plantemasse ialt hkg	Høstede Hoveder					
			Antal 100	hkg ialt	hkg Affald	hkg brugelige		
2	197	951	168	601	46	555	111	
11	195	944	156	604	69	535	107	
8	198	905	165	563	51	512	103	
1	199	907	161	581	80	501	101	
6	198	916	165	555	53	502	101	
3	198	922	162	552	66	486	98	
4	198	823	168	496	31	465	93	
5	199	923	165	609	66	543	109	
10	194	770	152	442	61	381	77	
Gennemsnit							498	100

Tabel 5. Hvidkaal. Gennemsnit af pCt. Vægt og Antal nedkulede Hoveder efter Opbevaring.

Alle Forsøg.

Lb.- Nr.	pCt. Vægt af				Antal i pCt. af				
	brugelige Hoveder	Afpuds- ning	Affalds- hoveder	Svind	brugelige Hoveder			Affalds- hoveder	
					I store	II middel		revnede	syge
Ved Opbevaring til sidst i Januar									
2	77	15	2	6	50	35	13	—	2
11	74	16	2	8	47	37	13	—	3
8	73	18	2	7	40	43	15	—	2
1	75	16	3	6	42	40	14	1	3
6	74	18	2	6	38	47	13	—	2
3	74	17	2	7	36	48	14	—	2
4	76	17	1	6	30	55	14	—	1
5	67	20	6	7	40	37	17	3	3
10	74	19	2	5	19	61	17	1	2
Ved Opbevaring til sidst i Marts									
2	62	19	8	11	27	45	18	4	6
11	63	19	7	11	32	39	19	3	7
8	60	19	10	11	22	47	20	3	8
1	60	20	9	11	25	44	19	4	8
6	58	19	10	13	20	51	16	6	7
3	61	20	8	11	21	48	21	5	5
4	62	23	6	9	16	54	23	1	6
5	49	24	13	14	16	39	28	7	10
10	61	20	6	13	8	61	24	1	6

Tabel 6. Hvidkaal.
Oversigt over Opbevaringsforsøgene.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.- Nr.	Brugelige Hoveder pr. ha							Forholdst- tal for Udbytte	Karakter*) for Udseende efter Afpudsning 1-10
	ved Efteraars- optagning hkg	pCt.	Ialt hkg	I store mindst 2½ kg hkg	I middel mindst 1 kg hkg	I hkg	II hkg		
Ved Opbevaring til sidst i Januar									
2	555	76.9	427	270	121	391	36	116	8.5
11	535	74.2	397	250	112	362	35	108	7.9
8	512	72.5	371	198	130	328	43	101	8.4
1	501	75.8	380	215	128	343	37	103	7.8
6	502	74.7	375	152	191	343	32	102	8.4
3	486	74.5	362	177	150	327	35	98	7.4
4	465	76.1	354	152	173	325	29	96	8.6
5	543	67.4	366	198	116	314	52	99	4.6
10	381	74.5	284	85	170	255	29	77	7.3
Gns.	498	73.9	368					100	
Ved Opbevaring til sidst i Marts									
2		61.8	343	139	140	279	64	115	6.6
11		64.1	343	165	109	274	69	115	6.4
8		60.7	311	111	138	249	62	104	6.3
1		60.5	303	116	129	245	58	102	5.7
6		58.6	294	98	147	245	49	99	6.6
3		60.9	296	94	137	231	65	99	6.1
4		61.5	286	70	154	224	62	96	6.9
5		49.2	267	71	113	184	83	90	3.5
10		61.7	235	34	151	185	50	79	6.8
Gns.		59.8	298					100	

*) Blangsted og Spangsbjerg.

Tabel 7. Hvidkaal. Udbytte de enkelte Forsøgssteder.

Brugelige Hoveder hkg pr. ha.

Lb.-Nr.	Blangsted			Hor-num		Spangsbjerg		Virum			Gennemsnit			Alle Forsøg	
	1938	1939	1940	1938	1939	1938	1940	1938	1939	1940	Bl.	H.	Sp. Vi.		
Efteraarsoptagningen.															
2	600	692	692	390	646	389	687	491	416	548	661	518	538	485	555
11	592	738	645	330	648	377	659	459	404	502	658	489	518	455	535
8	550	657	629	322	623	360	595	482	411	491	612	473	478	461	512
1	547	691	671	281	683	290	609	373	359	507	636	482	450	413	501
6	592	650	651	292	556	346	608	471	375	482	631	424	477	443	502
3	506	643	638	295	613	311	575	357	431	490	596	454	443	426	486
4	511	615	563	285	599	275	558	410	364	469	563	442	417	414	465
5	615	701	649	380	752	382	674	426	379	473	655	566	528	426	543
10	370	512	490	212	509	247	433	305	331	399	457	361	340	345	381
Gns.	544	655	625	310	625	331	600	419	386	485	608	468	465	430	498
Opbevaring til sidst i Januar.															
2	434	526	555	294	474	298	540	346	336	463	505	384	419	382	427
11	406	585	519	241	432	259	509	305	311	398	503	337	384	338	397
8	382	513	498	229	381	271	428	321	319	364	464	305	350	335	371
1	391	549	531	217	510	206	446	258	280	407	490	364	326	315	380
6	418	510	536	199	417	249	454	304	288	375	488	308	352	322	375
3	365	498	507	208	421	234	408	262	334	386	457	315	321	327	362
4	362	469	447	223	434	223	430	279	295	375	426	329	327	316	354
5	403	476	504	271	464	238	471	220	284	328	461	368	355	277	366
10	265	394	392	140	377	176	329	195	263	308	350	259	253	255	284
Gns.	381	502	499	225	434	239	446	277	301	378	460	330	343	319	368
Opbevaring til sidst i Marts.															
2	324	441	452	218	419	245	461	252	291	328	406	319	353	290	343
11	333	495	428	176	448	238	460	243	320	284	419	312	349	282	343
8	279	440	381	182	445	229	400	253	306	198	367	314	315	252	311
1	314	445	417	158	411	176	378	191	231	304	392	285	277	242	303
6	289	460	410	159	312	203	418	195	252	245	386	236	311	231	294
3	266	429	397	167	378	205	358	202	299	257	364	273	282	253	296
4	312	413	338	171	340	191	355	235	247	254	356	256	273	245	286
5	292	398	356	169	361	205	357	137	265	132	349	265	281	178	267
10	221	334	323	115	277	154	289	156	252	229	293	196	222	212	235
Gns.	292	428	389	168	377	205	386	207	274	248	370	273	296	243	298

Tabel 9. Hvidkaal. Oversigt over Udbytte.
Blangsted og Virum 1938—40, Hornum 1938—39 og Spangsbjerg 1938 og 1940.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	Stammenavn og Ejer	pr. ha									Forholdstal for Udbytte			Karakter ¹⁾ for Udseende 1—10			
		Antal 100 Planter	Ialt høstede Hoveder hkg	Brugelige Hoveder									Efteraar	1. Optagning	2. Optagning	1. Optagning	2. Optagning
				Optagning fra Kule													
				sidst i Januar			sidst i Marts										
				pCt.	I hkg	log II ²⁾ hkg	pCt.	I hkg	log II ²⁾ hkg								
2	Amager høj, Fuglgaard III, J. P. Pedersen, Struer.....	197	601	555	76.9	391	427	61.8	279	343	111	116	115	8.5	6.6		
11	Amager Stenhoved, Ndr.Munkegaard III, I. E. Ohlsens Enke, København.....	195	604	535	74.2	362	397	64.1	274	343	107	108	115	7.9	6.4		
8	Amager halvhøj, Vesterbo III, Carl Nielsen, Aarhus.....	198	563	512	72.5	328	371	69.7	249	311	103	101	104	8.4	6.3		
1	Amager høj, Toftø III, F.D.B. og D.L.F., Roskilde.....	199	581	501	75.8	343	380	60.5	245	303	101	103	102	7.8	5.7		
6	Amager Vinter, Torpet III, A. Hansens Frøhandel, Kastrup....	198	555	502	74.7	343	375	58.6	245	294	101	102	99	8.4	6.6		
3	Amager halvhøj.....	198	552	486	74.5	327	362	60.9	231	296	98	98	99	7.4	6.1		
4	Amager høj.....	198	496	465	76.1	325	354	61.5	224	286	93	96	96	8.6	6.9		
5	Lav Vinter.....	199	609	543	67.4	314	366	49.2	184	267	109	99	90	4.6	3.5		
10	Amager.....	194	442	381	74.5	255	284	61.7	185	235	77	77	79	7.3	6.8		
Gennemsnit.....				498	73.9		368	59.8		298	100	100	100				

¹⁾ Blangsted og Spangsbjerg.

²⁾ I. Faste og fejlfri Hoveder mindst 1 kg.

II. Let beskadigede og lidt løse samt mindre Hoveder.

Tabel 10. Rødkaal. Oplysninger om Plantebestanden.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.- Nr.	pCt. af samlet Planteantal												Stok- højde cm
	Planter			med Hoveder				med Blade		med Farve			
	Krydsninger	udviklede	flergrenede	revnede	syge	løse	fejlfri	langstilkede	kortstilkede	rød-grøn	rød	blaa-rød	
10	0.3	9	2	5	7	1	76	81	19	36	37	27	22.2
5	—	9	2	6	7	1	75	71	29	38	37	25	21.8
3	0.1	8	3	7	9	1	72	74	26	33	37	30	19.0
4	0.3	8	2	9	10	1	70	71	29	30	43	27	18.6
11	0.2	5	3	10	10	1	71	37	63	22	47	31	16.0
2	0.7	8	2	4	10	2	73	50	50	48	35	17	18.3
6	—	7	3	7	12	2	69	53	47	26	47	27	18.7
7	—	6	2	5	9	1	77	9	91	2	51	47	14.4
12	—	4	2	11	14	1	68	5	95	3	49	48	14.2
1	—	8	2	16	8	1	65	8	92	2	48	50	13.8

Tabel 11. Rødkaal.

Hovedernes Form, Lukning og Størrelse.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.- Nr.	pCt. Antal brugelige Hoveder								Hovedets		Stokhøjde i Hovedet i pCt. af Hovedets Højde	Vægt i kg af afpudset Hoved ved		
	med Form					med Lukning								
	flade	runde	ovale	spidse	ballon- formede	2 Blade	4 Blade	over 4 Blade	Højde cm	Bredde cm		Efteraars- optagning	1. Optag- fra Kule	2. Optag- fra Kule
10	5	48	24	1	22	29	64	7	17.9	18.0	48	2.69	1.85	1.64
5	6	57	21	1	15	29	63	8	17.9	17.9	49	2.63	1.93	1.63
3	5	66	21	1	7	40	54	6	18.1	17.8	44	2.53	1.82	1.58
4	7	61	23	1	8	34	59	7	18.2	18.1	47	2.57	1.82	1.59
11	7	63	22	1	7	27	65	8	18.2	18.0	52	2.71	1.78	1.53
2	3	60	28	2	7	31	62	7	18.7	18.1	45	2.76	1.88	1.53
6	11	64	15	—	10	19	70	11	18.5	18.9	53	2.86	1.91	1.65
7	6	85	6	—	3	33	61	6	17.1	17.7	53	2.27	1.88	1.10
12	3	77	16	—	4	40	57	3	17.4	17.2	53	2.35	1.89	1.07
1	2	74	19	—	5	35	57	8	16.8	16.0	59	1.92	1.15	0.90

Tabel 12. Rødkaal.
pCt. Vægt og Antal af nedkulede Hoveder efter Opbevaring.
Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	pCt. Vægt af				Antal i pCt. af				
	brugelige Hoveder	Afpudsning	Affaldshoveder	Svind	brugelige Hoveder		Affaldshoveder		syge
					I store	II middel	I revnede	II syge	
Ved Opbevaring til sidst i Januar.									
10	69	22	2	7	14	62	22	0	2
5	71	20	3	6	18	50	27	1	4
3	69	21	5	5	13	59	21	2	5
4	70	19	4	7	14	55	26	1	4
11	64	23	4	9	11	56	28	1	4
2	65	24	3	8	17	52	25	2	4
6	64	25	4	7	16	49	29	1	5
7	55	26	9	10	3	41	44	4	8
12	49	27	13	11	1	39	42	6	12
1	56	27	7	10	—	35	54	3	8
Ved Opbevaring til sidst i Marts.									
10	54	25	8	13	5	47	36	1	11
5	54	24	8	14	6	44	39	1	10
3	52	24	11	13	4	45	36	2	13
4	51	24	12	13	4	45	35	5	11
11	46	27	12	15	4	40	37	4	15
2	44	27	14	15	4	31	44	4	17
6	41	26	18	15	4	31	37	6	22
7	31	26	24	19	—	15	48	10	27
12	26	24	27	23	—	19	37	16	28
1	34	26	22	18	—	13	57	9	21

Tabel 13. Rødkaal. Udbytte ved Efteraarsoptagning.
Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	pr. ha						Forholdstal for brugelige Hoveder
	Antal 100 Planter	Plantemasse ialt hkg	Høstede Hoveder				
			Antal 100	hkg ialt	hkg Affald	hkg brugelige	
10	194	761	146	452	65	387	112
5	183	602	138	424	62	362	105
3	190	769	138	428	72	356	103
4	188	725	133	431	85	346	100
11	191	715	134	469	104	365	105
2	187	767	136	455	79	376	109
6	186	787	129	474	102	372	108
7	192	636	147	407	68	339	98
12	192	597	130	418	108	310	90
1	190	485	124	328	86	242	70
						346	100

Tabel 14. Rødkaal. Oversigt over Opbevaringsforsøgene.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	Brugelige Hoveder pr. ha						Forholdstallet for Udbylte	Karakter*) for Udseende efter Afpuddning 1-10	
	ved Efteraars-optagning hkg	pCt.	Ialt hkg	I store mindst 2½ kg hkg	I middel mindst 1 kg hkg	I Ialt hkg			II Ialt hkg
Ved Opbevaring til sidst i Januar.									
10	387	69.3	268	81	149	230	38	121	8.8
5	362	71.5	259	96	124	220	39	117	8.3
3	356	70.2	250	69	151	220	30	113	8.2
4	346	71.1	246	73	135	208	38	111	8.3
11	365	63.6	232	55	131	186	46	105	7.2
2	376	65.2	245	89	119	208	37	111	5.9
6	372	64.5	240	85	109	194	46	109	7.0
7	339	54.6	185	20	101	121	64	84	4.8
12	310	49.4	153	9	89	98	55	69	4.0
1	242	53.7	130	8	69	77	53	59	3.9
Gns.	346		221					100	
Ved Opbevaring til sidst i Marts.									
10		55.0	213	39	119	158	55	137	6.9
5		53.9	195	38	97	135	60	125	7.1
3		54.5	194	29	113	142	52	124	6.9
4		52.6	182	34	96	130	52	117	6.6
11		48.2	176	39	83	122	54	113	5.4
2		44.9	169	33	69	102	67	108	4.4
6		43.3	161	30	72	102	59	103	5.8
7		31.3	106	7	40	47	59	68	2.3
12		28.1	87	3	41	44	43	56	2.7
1		33.1	80	0	29	29	51	51	3.0
Gns.			156					100	

*) Kun Blangsted og Spangsbjerg.

Tabel 15. Rødkaal. Udbytte de enkelte Forsøgssteder.

Brugelige Hoveder. hkg pr. ha

Stammens Lb.-Nr.	Blangsted			Hornum			Spangsbjerg			Virum		Gennemsnit				Alle Forsøg
	1938	1939	1940	1938	1939	1940	1938	1939	1940	1939	1940	Bl.	H.	Sp.	Vi.	
Efteraarsoptagningen.																
10	407	554	499	152	549	278	276	471	401	292	380	487	326	383	336	387
5	442	541	458	201	517	209	273	474	280	257	335	480	309	342	296	362
3	369	563	417	110	589	241	255	424	350	256	340	450	313	343	298	356
4	316	508	479	146	484	250	303	409	352	230	326	434	293	355	278	346
11	313	558	476	179	544	266	254	467	301	298	359	449	330	341	329	365
2	376	586	494	186	604	301	322	397	316	227	327	485	364	345	277	376
6	360	609	469	173	590	288	257	437	360	268	284	479	350	351	276	372
7	376	495	425	181	534	245	246	370	343	204	306	432	320	320	255	339
12	335	413	408	122	473	253	219	344	315	208	315	385	283	293	262	310
1	239	437	245	72	463	177	169	341	150	122	243	307	237	220	183	242
Gns.	353	526	437	152	535	251	257	413	317	236	322	439	313	329	279	346
Opbevaring til sidst i Januar.																
10	249	392	364	98	346	184	182	334	291	237	274	335	209	269	256	268
5	271	415	342	143	411	129	164	298	205	203	271	343	228	222	237	259
3	228	439	319	67	396	142	140	295	256	210	262	329	202	230	236	250
4	194	372	352	97	414	133	180	281	251	184	245	306	215	237	215	246
11	180	384	353	110	272	162	146	262	199	223	264	306	181	202	244	232
2	217	444	373	117	347	167	169	233	231	160	236	345	210	211	198	245
6	210	441	325	114	354	170	146	268	239	189	187	325	213	218	188	240
7	159	336	281	108	245	138	91	156	216	144	162	259	164	154	153	185
12	121	256	248	67	228	109	85	117	162	115	173	208	135	121	144	153
1	120	271	165	45	194	105	72	124	93	80	157	185	115	96	119	130
Gns.	195	375	312	97	321	144	138	237	214	175	223	294	187	196	199	221
Opbevaring til sidst i Marts.																
10	149	353	218	62	333	156	146	291	224	205	205	240	184	220	205	213
5	168	320	220	96	308	106	147	266	175	170	166	236	170	196	168	195
3	122	369	215	39	332	129	106	275	206	174	167	235	167	196	171	194
4	97	318	217	62	302	115	149	260	190	157	135	211	160	200	146	182
11	98	339	194	47	319	136	102	217	153	194	141	210	167	157	168	176
2	113	357	219	73	280	107	119	180	160	137	109	230	153	153	123	169
6	93	328	192	43	274	118	86	210	190	152	84	204	145	162	118	161
7	47	223	97	45	219	98	40	98	128	99	68	122	121	89	84	106
12	47	211	70	12	150	69	26	87	122	72	86	109	77	78	79	87
1	49	174	79	20	115	90	44	107	62	50	86	101	75	71	68	80
Gns.	98	299	172	50	263	112	97	199	161	141	125	190	142	152	133	156

Tabel 17. Rødkaal. Oversigt over Udbytte.
Blangsted, Hornum, Spangsbjerg 1938—40 og Virum 1939—40.

Gennemsnit af alle Forsøg.

Lb.-Nr.	Stammenavn og Ejer	pr. ha									Forholdstal for Udbytte			Karakter ¹⁾ for Udseende 1—10			
		Antal 100 Planter	Ialt høstede Hoveder hkg	Brugelige Hoveder									Efteraar	1. Optagning	2. Optagning	1. Optagning	2. Optagning
				Optagning fra Kule						Efteraar	1. Optagning	2. Optagning					
				sidst i Januar			sidst i Marts										
				pCt.	I hkg.	I og II ²⁾ hkg	pCt.	I hkg.	I og II ²⁾ hkg								
10	Amager holdb. Vinter, Ndr. Munkegaard II J. E. Ohlsens Enke, København	194	452	387	69.3	230	268	55.0	158	213	112	121	137	8.8	6.9		
5	A. Hansens Vinter, Tagenshus II, A. Hansens Frøhandel, Kastrup	183	424	362	71.5	220	259	53.9	135	195	105	117	125	8.3	7.1		
3	Holdbar Vinter, Hunderup II, A/S L. Dæhnfeldt, Odense	190	428	356	70.2	220	250	54.5	142	194	103	113	124	8.2	6.9		
4	Amager	188	431	346	71.1	208	246	52.6	130	182	100	111	117	8.3	6.6		
11	Kleins	191	469	365	63.6	186	232	48.2	122	176	105	105	113	7.2	5.4		
2	Amager	187	455	376	65.2	208	245	44.9	102	169	109	111	108	5.9	4.4		
6	Amager	186	474	372	64.5	194	240	43.3	102	161	108	109	103	7.0	5.8		
7	Kissendrup	192	407	339	54.6	121	185	31.3	47	106	98	84	68	4.8	2.8		
12	Kissendrup	192	418	310	49.4	98	153	28.1	44	87	90	69	56	4.0	2.7		
1	Kissendrup	190	328	242	53.7	77	130	33.1	29	80	70	59	51	3.9	3.0		
Gennemsnit		—	—	346	63.9	—	221	45.1	—	156	100	100	100	—	—		

¹⁾ Blangsted og Spangsbjerg.

²⁾ I. Faste og fejlfrøe Hoveder mindst 1 kg. II. Let beskadigede og lidt løse samt mindre Hoveder.